

AKATALPA

Haziran 2016 - Sayı 198

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

küçük İSKENDER

Hüseyin PEKER

DELİNİN FİRARI

Sorunlu boşluklar için ağır kurallar koydum
Tek iklim çünkü bazı yüzler – karasal

Yağan yağmura doğru uzattım ellerimi camdan doğru
geçirip – ilacın etkisiyle bir ihtimal
Çok miligram adaptasyon süreci, az miligram kısmi felç
Her şeyde hastalık var
Ağaçların kayıp çocukları diye hep hüzün
Ben de üzdüm kendimi elbette zaman zaman
Keşfedilememiş son göl gibi orada sessiz uyudum

Havaalanlarında anons edildi adım sık sık
-Ölü veya Diri! Binin artık şu uçağa!
Göz göze geldiğim yolculardan başka kimsem yok
Onlar da çok miligram mutsuz, az miligram belki
Ezbere bildiğim ilk adres kaçtığım ev
Peşimde kelle avcısı bir sevgili –ki dudakları at nalıdır
Küçükken içine düştüğüm kuyu sanki gece öyle dar
Saklansam annem ağlar
Ölsem evreni aydınlatır havai hercai fişekler

Ağaçların kayıp çocukları diye hep bu hüzün
Şimdi türü belirsiz, sıradan bir kuşa sığınsam
Eminim, beni kimse bulamaz.
Bulamaz – ilacın etkisiyle bir ihtimal

Tahir Abacı, Adnan Akdağ, Naci Bahtiyar, Ünsal Çankaya, Rasim Demirtaş, Deniz Dengiz, Erdinç Dinçer, Oresay Özgür Doğan, İsmail Cem Doğru, Hasan Efe, Altay Ömer Erdoğan, Osman Serhat Erkekli, Mehmet Girgin, Engin Hamamcı, Nihan Işıker, Korkut Kabapalamut, Erkan Kara, Uğur Karaca, Aytekin Karaçoban, Sinan Karadeniz, Müştehir Karakaya, Beytullah Kılıç, Nevzat Konşer, Hüseyin Korkmaz, küçük İskender, İbrahim Oluklu, Musa Öz, Hüseyin Peker, Halil Şahan, Ümit Şener Ta, Turgut Tan, Şerif Temurtaş, Ertuğrul Tiryaki, Halim Yazıcı, İrfan Yıldız.

PİTANE'DE SABAHA KARŞI

1-
veda etmeyi hiç sevmem, hadi git!
donmaktan kurtardım seni; son tablom!
ayak seslerine alışan yeryüzü
o küçük odanın penceresini aralayabildi
namın büyüdükçe kabrin kayboldu
mimarlık bitirip baraj yapmayan tek sen değilsin ki!
hadi git, ebemin dedemin kucağından
topraktan yaratılmıştı, ondan hızlandı nabızlar
kalpler ürpermiş, sise dönüşmüş önündeki günler
dal desenleri bıraktım sana
İlyada başlıklı anıtsal eserini
yarattığı Bayraklı'daki Homeros'un evinden
öğretmeyi seviyorum ben
vazgeçmedim asık yüzünden
söz kuyularında bir sabah Pitane'deyim
hep Çandarlı diye bildiniz adını, kayalıklara bindirmişim
sokakta kalan yalnız şairlerden biri
sis dağılmadan bitirmek zorundayım bu şiiri

2-
senin dünyada zamanın doldu
başkalarını kesen kılıç, yıldızlarını kaybetti
lekesiz yağmaktadır gökten
borçlarını ödüyor ve dünyayı terk ediyor
demelisin benim için, canlarını sakinleştir kalanların
hâlâ görmedin mi? seni de sürüklüyorum
uyandırılım büyük Ege göçünü, birlikte ölelim
sele altı yemekleriyle besledin beni
ürperttin agora, çeşme ve kütüphane önlerinde
biz hem karaların hem denizlerin hâkimiyiz
demiştin bir keresinde, karanın tanrısı Demeter gibi..

sonsuz dek kurtulacaktım
ama vazgeçmedim yeryüzünden
tek başıma oluşumdur buna sebep
sise dönüştüğüm yerde netlik ayarım sen
cezveden taşan köpük gibi adımı bellemiş
her kapı çalışında hileli kumar benzeri
adımı tekrarlardım düşman kuvvetlerine

3-
o halde gel, Pelepones savaşlarında bir emirle
tiyatro hürriyetimi kısıtladılar
anahtarına sahip olamıyorsan göremezsin
kapıyı üstüme sürgülediler, zaman dolmuş ikimize de
tek başına yaşamıştım kendimi
ama ölürken senle birlikte göğüs gereriz
kum torbalarının çıkardığı gürültüye

KUMPANYADAN KULİSE

Tahir ABACI

Bir yandan oyunu izlerken, gözün de Paşa'nın üstünde olacak. Öyle oyunun bir yerini beğenip tek başına alkışlamak yok, azarı yersin sonra. Paşa ne zaman alkışlarsa o zaman alkışlayacaksın, tabii bu kez de alkışlamazsan azarı yersin. "Bizim bildiğimiz paşalar tiyatro kapatırdı" diyebilirsiniz, oysa bu paşada fazlası bile var: Oyun çeviriyor, uyarlama yapıyor, hatta yönetmenlik yapıyor! Kestireceğiniz üzere bu paşa, 1870'lerde Anadolu'daki ilk modern tiyatroyu başlatan Bursa valisi, Ahmet Vefik Paşa. Metin And'ın *Tanzimat ve İstibdat Döneminde Türk Tiyatrosu* adlı kitabına aktardığı bir soruşturma raporuna göre Paşa'nın seyirci bulma yöntemi de şanına uygun: "*Vilayet matbaasında bastırılan biletlere birkaç zaptiye çavuşu marifetiyle ahaliye dağıtılarak halktan toplanılan hasılatın ayda sekiz bin kuruşa balığ olduğunu kumpanyanın direktörü söylemiştir. Zabtiyeler marifetiyle bir takım fahişelere bilet verecek ve fahişeleri tiyatroya celbettirecek kadar bilet sattırarak halkı ızzar ettiği gibi... Bilet almak istemeyenleri muhtelif suretle ızzar etmiştir*". Ne var ki, Paşa Bursa valiliğinden ayrıldıktan sonra tiyatro melodramlara ve hafif eserlere yöneldiğinde halk eski ilgiyi göstermeyecek, Paşa'nın Moliere uyarlamalarını arayacaktır.

Aslında Anadolu, ilk çağlardan beri tiyatronun yurdu, hatta doğuş yeriydi. Dyonisos adına düzenlenen ayinlere katılanların söylediği şiir ve şarkılar, bu tanrının yaptığı gezileri anlatırken, bir süre sonra farklı kişiliklerin temsiline dönüşmüş. Friedrich Nietzsche, *Tragedyanın Doğuşu* adlı kitabında, Dyonizak coşkunun tek başına yeterli olmadığını, Apollon'a yakıştırılan biliciliğin ve "akıl"ın bu coşkuyu dengelemesi sonucu sanatların ortaya çıktığını vurguluyor. Eski sanatlarla ilişkilendirilen köy seyirlik oyunları, orta oyunu, gölge oyunu, meddahlık geleneği de, Anadolu'nun tiyatro aşkının diğer örnekleri. Tabii modern tiyatroyla birlikte, öteki sanatlarda olduğu gibi gelenek sorunu gündeme geliyor. Sözgelimi, Teodor Kasap, *Diyojen* gazetesinde 1870'de çıkmış bir yazısında, "*Bizim için tiyatroyu Yunan'dan, Roma'dan, Fransa'dan, İngiltere'den almaya gerek yoktur, elimizde bir tiyatro vardır ki ismine Zuhuri diyoruz*" diye yazıyordu. Oysa Namık Kemal, aynı yıllarda "Zuhuri" denilen halk tiyatrosunun "*akıllıların nefretini celbetmekten ve cahillerin ahlakını bozmaktan başka bir şeye hizmet etmediğini*" öne sürmüştü. *Türk Tiyatrosunda Komedyanın Evrimi* adlı kitabında Sevinç Sokullu'nun örneklediği gibi, sonradan modern tiyatroyla geleneği başarıyla bağdaştıran yazarlar ve tiyatrocular yetişecek, bu tür tartışmaları gereksiz kılacaktır.

"İki Kalas, Bir Heves"

Reşat Nuri Güntekin, okulları teftiş amacıyla Anadolu'yu gezdiği yıllarda, gezici tiyatro topluluklarının, yani "kumpanya"ların sayısının neredeyse okul sayısına eşit olduğunu öğrendiğinde hayli şaşırıldığını yazıyor. Onun tiyatro yazılarını derleyen kitapta, adı meçhul bir hemşehrimin trajik tiyatro aşkını anlatan satırlarla da karşılaştım. Güntekin, Muhsin Ertuğrul'u görmek üzere Şehir Tiyatroları'na uğradığı bir gün, onu bir telaşın ortasında bulmuş. Genç oyuncuların biri, sekiz yıldan beri dişe dokunur bir rol alamadığı için bıçakla karnını deşmiş, yani "harakiri" yapmış. Güntekin, gencin aktör olmak için Malatya'dan İstanbul'a gelirken, yolun bir kısmını da yaya yürümüş olduğunu öğrendiğini belirttikten sonra ekliyor: "*Bu olayda hayret edilecek nokta şudur: Böyle bir şey Fransa'daki*

bir çocuktan pekâlâ beklenebilirdi. Fakat, bu tür bir hastalığın tohumundan tamamen salim olması lazım gelen Malatyalı fakir bir Türk çocuğuna bu mikrob nereden girmiş ve tiyatro hastalığı diyebileceğimiz bu hastalığı, klinik ârâzlarından hiç biri eksik olmamak üzere, bu şekilde geliştirmeye nasıl muvaffak olmuştur?"

Güntekin'in gözden kaçırdığı bir nokta var; Anadolu'da gezen "kumpanya"lar, arkalarında topluluğun en güzel aktristlerine sınırlıklam âşık tiplerden çok daha fazla olarak tiyatro sanatına âşık tipler bırakırlardı. Oysa kumpanyaların bohem dünyasına ilgi duyan edebiyatçılarımızın, sözgelimi Sabahattin Ali, Ahmet Hamdi Tanpınar, Sait Faik, Necati Cumalı... gibi yazarların roman ve hikâyelerinde, tiyatrocuların anılarında, topluluk üyeleri arasındaki ilişkiler ve taşralı seyircilerin topluluktaki "cins-i latif"lere gösterdiği ilgiler daha fazla öne çıkar. Tiyatronun en parlak dönemine denk düşen 1960'lı yıllarda, Anadolu yolları az çok düzeline, sürekli göçebe "kumpanya"lar yerlerini "turneciler"e, yani sezon kapanınca ya da fırsat bulunca turneye çıkan yerleşik tiyatrolara / tiyatroculara bırakır oldu. Sözgelimi, 1968 yılında, lise öğrencisi iken, Elazığ'da Gülriz Sururi'li *Sokak Kızı İrma*'yı izlemiş, dönüp Malatya'da Ulvi Uraz'ın *Hababam Sımfi*'ni yakalamıştım. Toplulukların çeşitli kuruluşlar adına çağırılması adettendi, Ulvi Uraz Tiyatrosunu da Türkiye İşçi Partisi il örgütü getirmişti. "Eski Tüfek" Ulvi Uraz'ın salondaki tansiyondan heyecanlanarak, oyun içinde öne çıkması, Türkiye'nin değişen şartlarıyla ilgili bir tirada girişmesi, ardından gözlerinin nemlenmesi, bir fotoğraf olarak hep aklımda kalmıştır.

Anadolu'da yaşayıp da sanata eğilim duyan gençler arasında en fazla sıkıntıyı tiyatro heveslileri çekerler. Müziğe, resime, edebiyata heves duyan birisi, iyi kötü sanatını icra edecek ortam bulabilir. Oysa ilgi duyduğu sanat dalı bir imece gerektiren tiyatro heveslisi, çoğu kez "iki kalas"ı da bulamaz, bazen okul "müsamere"lerinde bir geceliğine de olsa tadını aldığı karşılıksız bir aşkla yanıp tutuşur. Buna rağmen Anadolu'nun çeşitli köşelerinde sayısız tiyatro denemesi yaşandı, hâlâ da yaşanıyor. Bir zamanlar Halkevi sahneleri resmi ideolojiye fit olmak şartıyla nice sanatçının filizlendiği yerler durumundaydı. 1960'lı yıllar ise, kimisi "Bölge Tiyatrosu" adı altında, kimisi dernek özelliğinde, kimisi düpedüz ve ödeneksiz özel tiyatro niteliğinde, çok sayıda yerel tiyatro deneyiminin de doruğa çıktığı yıllardı; ne yazık ki bunların toplu bir envanteri yok, eldeki ansiklopediler de bu konuda oldukça yetersiz. Örneğin İlyas Salman, Malatya'da yaşanmış böyle bir tiyatro deneyine öncülük ederek başlamış sanat serüvenine. Bursa, Antalya, Adana gibi oldukça eski tiyatro geleneği olan şehirler de var. İzmir'in Bademler köyünde ortaya çıkan tiyatro ise, binasıyla, bilinçli seyircisiyle ilginç bir örnek oldu.

Bu Aşk Bitmez

2000 yılında, kimi Anadolu şehirlerindeki tiyatroların durumuyla ilgili ufak bir araştırma yapmıştım. İlk İzmit Şehir Tiyatrosu'na uğramıştım. "Buyurun, sizi şöyle alalım" dediler ve kendimi deprem çadırı çocuklarının çektiği fotoğraflardan oluşan bir serginin içinden geçerek, Memet Baydur'un yazdığı, Ahmet Yaşar Özveri'nin yönettiği *Kamyon* oyununun ilk gecesinde buluverdim. Salon tamama yakın doluydu. Genel sanat yönetmenliğini Işıl Kasapoğlu'nun yaptığı, bir salonunu (Seka) depreme kurban veren ve Süleyman Demirel Kültür Merkezi'nde temsilini sürdüren İzmit Şehir Tiyatrosu'nun geçmişi henüz iki yıllıktı ama 1999'da 30.000 seyircilik bir kapasiteye ulaşmıştı. Şehir tiyatrosu, İzmit'in tek tiyatrosu

ŞİİRLER

YAŞARKEN YAŞARKEN

Berberim de yakaladı çağı
İspirtolu pamuktan
Tüp gazlı çakmağa geçti
Kulak kıllarını yakarken ////

KAZIDIKÇA

Kazidikça tatlanmış yerleri çıkıyor ortaya
Dibi tutmuş sevgilerin

Bizim çocuklar da çok seviyor tencerenin dibini

Düşmeyişim bundandır
Dile kolay denilen yerlerinde hayatın

değildi üstelik, Kocaeli Bölge Tiyatrosu, uzun yıllar özel çabalarla ayakta duran bir tiyatro olmuştur. Yine ilkçağlardan beri bir tiyatrolar yörenesi olan ve antik salonları sayarsak, en çok tiyatro binasına sahip olan bir şehirden, Antalya Büyükşehir Belediye Tiyatrosu'ndan boya iki metreyi geçen bir faks ve uzun bir oyun listesi geldi. 2000 yılında on yedi yaşını dolduran bu tiyatro da 1999'da 70.000 dolayında seyirciye ulaşmıştı. Bir kısım oyunlarını da, sürekliliği vurgulayarak antik tiyatrolarda sergilemişti. Yine Ramis Dara'dan aldığım bilgiye göre, 2000 yılında, Bursa'da, bu eski tiyatro şehrinde, Devlet Tiyatrosu'nun yanı sıra, Üniversite'de de tiyatro çalışmaları yapıyordu. Ayrıca Ekim Tiyatrosu gibi özel çabalar da varmış. Bursa'nın kimi ilçelerinde de tiyatro çalışmaları olmuş. Devlet Tiyatroları ise, bir ucu İzmir, öteki ucu Van olmak üzere tam on iki şehirde etkin durumdaydı. Çeşitli "Şehrengiz"lerde, yani şehir biyografilerinde "idealist gençler" in değişik alanlarda yapmış olduğu işlerden söz edilir. İşte o "idealist gençler" in bir bölümünün günümüzde de pek çok yörede "iki kalas" peşinde olduğunu çok iyi biliyorum...

Bunlardan söz ederken, en az tiyatro aşkı kadar eski bir aşktan söz etmemek olmaz, bu da "yassah hemşehrim" aşkı. Bir "görevli" nin iki dudağının arası, dünyalara sığmayan sanat için çok dar bir yer. Ama ne ölümsüz bir aşktır ki bu, Anadolu'da ne zaman bir sanat hareketi gelişse ya da ne zaman bir sanat hareketi Anadolu'ya ulaşmaya kalkışsa, birileri çıkıp sanatı oraya sıkıştırabileceğini umabiliyor. İşte 2000 yılının Şubat'ının son haftasında gazetelerde çıkmış bir haber: "Ekin Tiyatrosu'nun Hatay'da sahnelemiş olduğu "Küçük Karabalık" oyununun temsiline ve Servet Yalçın'ın "Delivizyon" gösterisine Gaziantep'te izin verilmedi." Bugüne kadar buna benzer kim bilir kaç haber okuduk, daha da okuyacak gibiyiz. Gelgelelim, diğer sanatlar gibi tiyatroların da "olmak ya da olmamak" ikileminde bir Hamlet olmaya niyeti yok...

BEN ÖLÜMÜN ÇEKİRDEĞİYİM

ölümün çekirdeğiyim ben
yere düşmüş bakla
yaşıyorum paslı çiviler altında
kara kanıyla toprağın

kayaların üstünden getirildim
vahşî bir teknikle
bir kedi tırmanışı
yanmış kayıklar içinde
günaha batmış kuş
kanadını diyet vermiş toprağa
ölüme dirsek tutan dalgalarla

kırılmış kürekleri esirlerim
sultan'ın bahçesine bakıyor
at ve pelerin, kuyruksuz gecelerin
açık ikliminde
derdine saksı arıyor

vapur çerçisi bağıyor:
-verenlere vermidon!
-derenlere dermidon!
-kıranlara kripto!
-dönelere tekerlek!
-çalanlara gramafon
-özümlü yalnızlıklara çay-limon!

vapurun haznesine saklanıyor
kar lehçesiyle konuşan kediler
mavi gözlerini düşürerek güverteye
lodos yemiş yapraklar gibi
ortaköy-kalamış
gemileri yalayıp
başlıyor gülmeye
mi ha ha
ya mi ha ha
mi ya ha ha

bir sokak köpeği gibi
üşüyor yaz sözcükleri
titreyip atıyor ıslağını
tozlu zamanın rafına

şiiirim öyle dağılmış ki
toplayamıyorum
geceler ağustos yıldızları gibi
bakıyorum, sayamıyorum
gel tanrım kırsal gözlerime bak
yamacımda biriken ölümüne!
-ya hû! hay ha!
hû ya! vay! ha!
-zamanı tınlayın!
-ölümü tınlayın!
-çım! çım!
kaçın!
eylülün gıcırdayan küreklerinden
tanyerinin başında

susun artık!
irfan'ı dinliyor keklik
dağlar başında

ÜZGÜN GÜNLÜK II (Düşünce Ağırlıklı, Okuma ve Sinema Günlükleri)

Korkut KABAPALAMUT

28.02.2016

16.36. Bel ağırları yüzünden bugün fazla hareket edemedim. Ev, mutfak, salon arasında zaman zaman gidip geliyorum. Son günlerde sürekli adliye ya da Karşıyaka'daydım, belimi epey zorlamışım gibi görünüyor. Bol bol ağrı kesici yutuyorum... Çok okuduğum, hemen her gün birkaç kitap satın aldığım günler. Gerçi bu yeni bir şey değil. Beni yaşama çivileyen tek şey kitaplar, belki biraz da yemek yemek. Karşıyaka'da işinin ehli bir balık pişiricisi keşfettim. Öğlen yemeklerini mümkün merteye orada yemeye çalışıyorum. Çarşının canlılığı da eskiden beri hoşuma gidiyor. *İş Kültür* de oralarda bir yerde. Bu mağazadan sürekli eski Yunan-Roma tragediyaları alıyorum bir haftadır. Günde iki tanesini okuyup bitirmek benim için işten bile değil. Genelde büyük bir haz, beğeni ile okuyorum onları. Bence her yönden kusursuz metinler. Çağdaş yazarların, ozanların, Sophokles, Euripides, Seneca gibi eski ustalardan hâlâ öğrenebileceği çok şey var kanısındayım. Tabii yazdıklarının kalıcı olması gibi bir sorunları varsa; ki birkaçı hariç böyle bir hedeflerinin/arzularının olduğunu sanmam. Gerçi bunu yadırgıyor da değilim. Bence bizim kuşağımız, insanlığın son birkaç kuşağından biri. Buna yas kuşağı da diyebiliriz. Aptallık ve bencilliğimiz yüzünden yok etmek üzere bulunduğumuz medeniyet ve soyumuzun yasını tutmaya şimdiden başlayabiliriz.

29.02.2016

Uzun şubatın son günü. Önce adliyeye, oradan da büroya gittim. Bir takip açıp büroda da altı yeni takip hazırladım. Yarın öğleden sonra da onları açacağım bir aksilik olmazsa. Eve döndüğümde hayli yorulmuşum. Bürodaki çalışmam sıkıntılı, stresliydi. Akşam maç izledim. Fenerbahçe'ye net şekilde kaybetmemize üzülüm. Gerçi dünyanın sonu da değil... Bugün fazla okuyamadım. *Troialı Kadınlar*'a biraz devam edebildim. İki küçük çocuğun (Hektor'un oğlu ve kızı) ölümü ile neticelen bir Seneca trajedisi. Umarım o çocuklar gerçek hayatta o şekilde ölmemiştir, tüm bunlar dayanaksız mitoslardan ibarettir... Dün gece oldukça sıkıntılı geçti. Uzun süreli, sinir bozucu düşler yine peşimi bırakmadı. Sözüm ona askermişim, yapacak bir işim olmadığı gibi kışlada hiç arkadaşım da yokmuş. Bütün gün ortalıkta boş boş dolaşp duruyormuşum. Korkunç bir keder hissi eşliğinde elbet.

03.03.2016

Akıl almaz bir hızla akıp giden kısacık günler. Sanki ayın birinden hemen sonra dördü, arkasından da yedisini geliyor. Böylelikle yaşadığımızdan hiçbir şey anlamıyoruz. Erken kalkma alışkanlığına da sahip değilim. Geceyi günden de saymıyorum ne yapsam. Dün çok yoruldum. Adliyede epey koşuşturdum. Tam da bekleneceği üzere, hiç beklenmedik(!) son saniye pürüzleri işlerimin hayli uzamasına neden oldu. Bir saatlik işi en azından iki saatte halledebilmek benim

yazgım. Öğle yemeğini beşte yiyebildim. Hafiften yağmur serpiştiriyordu. Yine Karşıyaka'yı tercih ettim. *Uphanishadlar* ve gazeteci Ali Naci Karacan'ın biyografisini satın aldım. Akşam biraz Goltz Paşa'nın *Makedonya Seyahatim* adlı kitabını okudum. Büyük İskender'in ve Persler'in izlerini arıyor şimdilik bu topraklarda. Çok akıcı bir üslubu olduğu söylenemez yazık ki. Detaylarda boğulup gitmiş gibi görünüyor kitap boyunca. Ayrıca eski Makedonya tarihine de biraz fazla dalmış, yer ayırmış bir seyahat kitabı için.

04.03.2016

19.42. Fena bir gün olmuyor. Her şey dün tasarladığım şekilde gerçekleşti. Öğle tatilinden önce adliyedeki işlerimi hallettim. Oradan hemen Karşıyaka'ya geçtim. Çok ama çok kısa bir süreliğine, aydınlık havada enfes bir yağmur serpiştirdi. Tansık gibi bir şeydi. Camiden taşan Cuma namazı kalabalığı sağımdaki yolu tümüyle kaplamışken afiyetle balığı yedim. Yakındaki bir baklavacıda kahvemi de içtikten sonra derhal kitapçıya yöneldim. Birhan Keskin'in yeni bir şiir kitabının çıktığını görünce sevinçle satın aldım. Bir de *Akatalpa* ve *Üç Nokta*'nın son sayılarını edindim. Keskin'in kitabının çok satanlar rafında olması bir yanlışlık mıydı bilemiyorum şimdi. Bel ağrım için şifalı bir otlar (kırkkilit otu) ile ardiç yağı alıp eve gelince hemen uyguladım. İşe yarayacağına dair güçlü bir his var içimde ama yanılıyor da olabilirim tabii... Henrik İbsen'in bir oyununun sinemaya acemice uyarlanışını anlatan güzel denebilecek bir film izledim: *The Hearth Of Lightness*. İbsen'i, erken yaşlarda ilk okuduğum günden bu yana severim. Shakespeare ve eski Yunan tragedyası ve komedyası yazarları bir yana bırakılırsa, onun düzeyinde başka bir oyun yazarı bulunabilir mi bilmiyorum. Tabii Çehov'u da asla ihmal etmemek şartıyla.

05.03.2016

21.30. Erkenden uykum geldi. Muhtemelen içtiğim üç kadeh kırmızı şarap yüzünden. Lermontov'un şiir ve manzumelerinden hazırlanmış seçkiyi tamamladım. Çeviriler Ataol Behramoğlu'na ait ve doyurucu. Yine de kitabı pek sevdiğimi, zevkle okuduğumu söyleyemem. Bazı şiirler çok eskimiş. Romantik akımın travmatik etkileri ile epik ve lirik söyleyiş, 2016 yılının okurunu bunaltıyor haliyle. Bununla birlikte Lermontov'un, söyleyecek çok sözü olan, esini son derece zengin bir ozan olduğunu görmemek için de kör olmak gerek. Ben kendi adıma, çok ünlü romanı *Zamanımızın Bir Kahramanı*'ni şiirlerine tercih ederim açık ara.

Dün Birhan Keskin'in son şiir kitabı *Fakir Kene*'yi de okuyup bitirdim. Önceki yapıtlarıyla kıyaslayınca bende baştan itibaren hayal kırıklığı yarattı. Şiirsellikte ciddi oranda azalma, onun yerine düzyazı ve güncelle, özellikle de kadın cinayetlerine yönelme belirgin. Buna karşın Keskin, inatla ve sonuna dek izlenmesi gereken çok değerli bir şair insan elbette.

Bu ikisini bitirince *Upanishadlar*'a başladım. 351 sayfalık zorlu, çok yoğun, bilgelikle, olağanüstü güzellikle ve ustalıkla bir üslupla yazılmış derin bir metin. Korhan Kaya'ya ait çeviri kesinlikle çok başarılı ve özgün metin üzerinden gerçekleştirilmiş... Bir yandan da geçen yüzyılın en önemli ressamlarından sayılan Balthus'un günlüklerini

okuyorum keyifle. Kitap, *YKY*'den çıkmış, daha önce dikkatimi çekmemesi garip. Metinde, modern resme yönelik çok ciddi itirazlar, soyut resim adı altında, resim sanatıyla gerçekte hiç bir ilgisi bulunmayan anlamsız işler yapıldığına yönelik ısrarlı vurgular var. Ben anlamam. İnternette araştırdığım kadarıyla Balthus'un kendine özgü, kesinlikle çok kuvvetli bir tekniği varsa da, sanat yaşamı boyunca hep aynı tema etrafında dönüp durmaktan kurtulamamış gibi. Hemen her resminin odağında yer alan yarı çıplak, baştan çıkarıcı pozisyonlardaki ergen kızlar, bence cinsellikle ilgili somut bir takıttan başka şeye işaret ediyor olamaz. Kendisi bunu ısrarla, çok farklı, yer yer dini kimi motif ve argümanlarla açıklamaya çalışsa da bu böyle. Bu arada erkek kardeşinin de, neredeyse kendisi kadar başarılı bir ressam ve yazar olduğunu öğrenmek beni şaşırttı nedense. Balthus, kardeşinin yüzyılın ikinci yarısının en önemli ressamlarından biri olduğunu iddia ya da teslim ediyorsa da, onun resimlerini sevmediğini ve fazla karanlık/karamsar bulunduğunu yazıyor bir yerde.

06.03.2016

21.10. Biraz yorgunum. Öğleden sonra *Forum Bornova*'ya gittik. Yeğenim diğer çocuklarla süs havuzunda bol bol oynadı, ben de onlara keyifle eşlik ettim. Aydınlık, güzel bir gündü. Çok da kalabalıktı... Dönüşte arabamızı park yerinde bulmakta çok zorlandık, rahat bir yirmi dakika boyunca aramışızdır... Yazacak bir şey bulmakta çok zorlanıyorum. Sık başıma gelen bir durum değil bu. Belki de bugün neredeyse hiç okuyamadığım için böyle oldu. Kitaplar çıkarıldığında geriye pek bir şey kalmıyor sanırım yaşamımda. Oysa uğruna yaşamaya değer ne çok şey var. Kitaplara toslayıp kalmam pek de akıllıca bir tercih ya da parlak bir yazgı sayılmaz. Eskiden daha çok film izledim hiç olmazsa. Artık akan görüntülere bakmak boş, vasat bir uğraş gibi görünüyor bana. Yazmak ve okumayı birer boyut olarak kabul edersek, sonuncu boyut ne olacak benim evrenimde? Belki sevgi ve merak. Ama onların da çoğunu bu uğraşlara özgülemiş değil miyim çoktan?

07.03.2016

19.50. Bugün de akşam oldu bekleneceği üzere. Fena bir gün değildi. Adliyede az bir işim vardı, kolaylıkla hallettim. Oradan Karşıyaka'ya geçtim, her zamanki gibi balık yedim, *Kırmızı Kedi Yayınları*'nın güzel kitap evine uğradım. Adonis'in *Maddenin Haritalarında İlerleyen Şehvet* adlı şiir kitabı ile Aziz Nesin'in anılarının üçüncü ve son cildini satın aldım. Dante'nin kalınca bir şiir kitabını inceledim de, pek beğenmedim. Muhtemelen en iyi şiirlerinin bulunduğu kitaplara giremeyenleri söz konusu ciltte toplamışlar. Gene de günün birinde dayanamayıp satın alacağıma dair bahse girerim. Adonis, Ritsos'la birlikte en sevdiğim, hayranlık beslediğim çağdaş ozan oldu son yıllarda. Gerçek bir şiir severin hazdan başını döndürecek, onu ilk dizelerinden başlayarak sarhoş edecek düzey ve güzellikte, incelikte şiirler yazıyor her daim. Şimdilik bir şiir kitabını ileride okuyabilmek için bekletiyor, satın almıyorum. Yedekte esaslı bir şeyler bulunsun isterim hep. Nesin'in anılarının son cildi de bu kategoride bir yaptı ama almayı o kadar uzun süre ertelemiştim ki, bugün görünce dayanamadım artık. İlk iki cilt tek sözcükle enfesti.

ANLAMISIZ

hayata ne çok şey katıyorsun bir gecede, bu istasyondan bir şarkı sözüne açılan bu yankı sana özeniyorum, haklısın önümden çekilirken,

nasıl bir kalabalıksın uzuyor aralık sesine dek birinin içinde uzanıyor canımın iç sayfalarına, gözümden çekil, sana uygun değil onca sonuç odaklı askerlik anısı kadar karamsarım, gününü gün etme kaygısı için karamsar, güne gözyaşıyla başlamanın faydası bizi anlatmak için iki sınav arası açıyor çiçek kokusu illegal

iki sınav arası kırmızı ruju yasaklayan, siyah çantaya derdini anlatmak onurlu bir beklenti çok doğru ve yaş odunlar kadar anlamsız ki adsız bir köşede öyle duruyorum ayakkabı içinde

öyle de duruyorum her odaya üç şerit sanat eseri diye bazı günahların sözünü kesmek istemiyor dinleniyor, sonra diyorum karanfil uzat halka ait bir alan burası hadi boşalt, sonra boşal ülkenin lobisinde saklı faiz sen canımın iç sayfası her bir yapraklı yonca gelin bu ülkeyi avm yapalım diyor tüm alışveriş akımları, her odaya üç şerit yol bir de minare gölgesi

nasıl bir ağıtsın sonra sözleri anlaşılmasın bir yankı anlamsız uzuyor diye söz yazarının içinde sular yükseliyor en seçkin yalana dek

Hüseyin KORKMAZ

DÜŞ'E KALKA

Düş'e kalka büyüdü bu çocuk yürüdü bir şiire, şiire güz geldi.

düşe kalka koştu bu rüzgâr bu rüzgâr içini dağa dökünce hangi sığmağa sığındı bir kuşla beraber zarif gece.

ey şiir, eğil aşk önünde, sevgi dur, gel gidelim cennetten yana, cehennemden kara haber yok-- ölüm durur dünün bir kenarında.

kılavuz söz; boşluğunu süpürür yalnızlığın, kimin atı giderse ona biner kurtulur sessizlikten düş, suyu çevir; ırmak ol, gözyaşımı geri ver ona.

düş'e kala büyüdü bu çocuk; kalakaldı kuşun ardında.

“GEÇTİĞİ HER ŞEYİ ÖPÜYOR ZAMAN”*

EKSENİNDE ENVER ERCAN ŞİİRİ

Beytullah KILIÇ

Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman'ı önüme koyduğumda çok kefeli bir terazi gibi her kefedede Enver Ercan şiirinin farklı bir boyutu ağırlığını koydu sanki. Zaman, Türkçe, yaşanmışlık, aşk erotizm, yalınlık... Tüm bu saydıklarım Enver Ercan şiiri hakkında ayrı bir yazı konusu olabileceği gibi birbiriyle ilişkilendirilip aynı yazı içinde de buluşabilir pek tabii... Bu sefer beni korkutan başka bir şey ortaya çıkıyor. Enver Ercan'ın çok boyutluluğu karşısında avuçlarıminin sığılığı... Bu cesareti kaleminde ve kendimde toplayıp bu yazıyı dünyaya getirmek benim için hiç de kolay olmadı açıkçası.

Enver Ercan şiirini ele aldığımızda önümüzde üç kitap bulacağız. *Sürçüyor Zaman*, *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*, *Türkçenin Dudakları'nın Sen*. On-on beş yıllık aralıklarla hayat bulmuş kitaplar... Sürçen bir zaman nasıl oldu da on yıl sonra öperek uzaklaştı bizden? Bu sorunun cevabı Enver Ercan şiirinin yön bulduğu damarlarda saklı. Şair ilk kitabında kendini kent yaşamı içinde bir yerlere oturtamamıştır. Nispeten gençlik yılları sayılabilecek yıllarda Enver Ercan şiiri *-Eksik Yaşam* kitabını bir kenara bırakırsak- kendi rengini oluşturmaya başlamıştır.

Enver Ercan'ın kent yaşamı içinde kendini bir yere oturtamayışı ve bu eksikliğin verdiği rahatsızlık şiirlerine ve dolayısıyla da kitap isimlerine de yansımıştır. Şairin kayıp giden zamanın içinde afallayan yanı *Sürçüyor Zaman*'a hayat vermiştir. Ancak bu afallama karşısında Enver Ercan direnmekte ve hayatın ibresini çevirme çabası göstermektedir. Bu konu ile ilgili Yücel Kayıran da şunları söylemiştir: “(...)Ercan'ın öznesi, kendisini içsel olarak terbiye etmeye açık ve kendisine çeki düzen verme çabasında olan bir öznedir.(...)”** Bu arayış aynı zamanda Enver Ercan şiirinin oturduğu temellerin tespiti açısından dikkat edilmesi gereken önemli bir noktadır. Zaman “sürçedursun” Enver Ercan yeni bir atağa kalkmış; kentlilik arayışı içinde uzun bir maratonda on yıl daha koşturmuş; bu koşturmacanın eşliğinde de kendi şiirinin raylarını seçmiştir. Bu noktada *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman* kitabı gelmiştir. Ki bu kitap Enver Ercan'ın öznel yaşantısı içinde kendini vücuda getiren düşünsel rahatlamının isim bulmuş halidir. Zihnini rahatsız eden kör tünellerden uzaklaşarak zamanın eril ve tuzlu taraflarından şiirini arındırmayı başarmıştır. Şairin kent ve yaşanmışlık üzerinden kendi şiirini çizdiğini Didim 7. Sanat Günleri açılış konuşmasında Türkiye Yazarlar Sendikası Başkanı ve şair olarak söylediği şu sözler de desteklemektedir: “Bir şairi esinlendiren en başta yaşadığı kenttir çünkü. Orada yüzleşir hayatla ve ken

“Zamana Güzellik Kat” -CashBack- filmi hatırlayanlar olacaktır. Kahramanımızın zamanı durdurmak gibi bir yeteneği vardır ve kahramanımız bu yeteneğini sadece kadınların nü çizimlerini yapmak için kullanmaktadır. Ancak dikkat edilmesi gereken nokta şudur: Bu yetenek uzun süren acıların mirasıdır. Bu açıdan bakıldığında *Sürçüyor Zaman*'daki acı *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*'da bir buseye dönüşmüştür. Enver Ercan tüm çıkmazlarının içinde on yıl süren bir koşuya başlamış ve on yılın sonunda ardına dönüp baktığında zamanı tatlandırır, yaşamı kayıpların dışına çıkararak anların şiirini yazdığını görmüştür. Sadece hayatında değil, şiirinde de taşlar yerine oturmuştur. Şair kendi varoluş serüveninin şiirini yazarken aşkı ve erotizmi bu serüvenin önemli bir parçası olarak şiirine sokmuştur.

“CashBack” filmindeki erotizmin sanatla güzelleştirilmesi Enver Ercan şiirinde de mevcuttur. Şair, aşkın erotizmini kendinden soyutlayarak cinselliği tüm kirinden arındırmayı başarmıştır. “Ben”i okura anlatmayı aşkın kiri olarak gören şair, yaşantısını tamamen “sevgili” üzerine kurarak aşkı şair egosundan arındırmayı başarmıştır. Ego dan arınan şiir ise bu arınmayı dile de taşımıştır. Ego, süslü anlatımı da beraberinde götürmüştür. Şiirinde “biz”, “sen” ve “o” sevgili ekseninde bir dilin yansımaları olmuştur:

“*usulca ayartırdık işte
düzenli bir güz vaktini*” (s.11)

“*dilim sana değse
uyanıyor sözcükler*” (s.39)

Zamana, dile ve erotizme dair şiir tarihimizden kalan mirasa bilinçli dokunuşlarla eksik kalan yanları tamamlayan bir görüntü çizmiştir. Bu görüntü aynı zamanda Enver Ercan şiirinin de ana çizgilerini oluşturmuştur:

“*yalnızca
mutluluğa varsın
ha*” (s.29)

Şair kendine duraklar seçiyor. Bu duraklarda hayat ile şiir arasında bir kesişim noktası seçerek bu kesişim noktasında okuyucuyu da yanına alarak bize kendi hayat gerçeklerinin aşamalarını ritmi düşürülmüş bir “ân” içinde göstermeyi başarıyor. Bu ân içinde okuyucuya vermiş olduğu zaman-mekân ortaklığı, okuyucuyu bir donma anının içine çekiyor. İşte bu donma anında okuyucu hem zamanın hem de mekânın panoramasını yakalıyor Enver Ercan şiirinde:

“*hem içindeyim o ânın
hem de dışında*” (s.23)

Şüphesiz bu panoramanın üçüncü ayağı da dildir. Anlamsal bütünlük içinde tek söz bile atamayacak kadar yalın; tek söz bile ekleyemeyecek kadar organik bütünlüğünü sağlamış bir yapıya kavuşmuştur Enver Ercan şiiri.

Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman'ın son şiiri “Kırlıbeyaz”. Erotizmi aşta temize çekmesi açısından dikkat çekici bir isimle adlandırılmıştır. Aşkın tanımını genişleten bir anlatımla noktalıyoz kitabı:

“*haylaz bir adamdan da başlanabilir sevmeye
Tertemiz kâğıtlara mürekkep dağıtır da
Sonra gelip yıkanır teninle*” (s.42)

Enver Ercan şiirinin son halkası ise *Türkçe'nin Dudakları'nın Sen...* Bu kitap hakkında elbette söylenecek sözüm var, ancak öncelikle bu konuda Ömer Erdem'in şu sözlerini aktarmak istiyorum: “*Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*'daki iç iddia, şiirsel varoluş daha şiddetli değil burada. Fakat onun yazdıklarında her zaman varolagelen ve kumaşının dokusunu oluşturan ruh hâlâ hissediliyor.”****

Tabii ki, Enver Ercan bu kitabında da “yaşanmışlıklar”ını terk etmiyor. Şiirinin hareket noktasını yine yaşanmışlıklar, dil, erotizm ve zaman oluşturuyor. Şair, *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman* ile girdiği şiir rayında şiirine devam ediyor. Bunun yanında benim dikkat çekmek istediğim diğer nokta şudur ki: Şair kendi içinde yaşadığı afallamalar sonunda kazanmış olduğu alçakgönüllülüğü bu kitabında bir çita daha yükseltmiştir. “*Türkçenin Dudakları*” konuğu olduğu şairleridir. Çok şey söylenip yazılabilir. Ancak ne söylenirse söyleneceği asla konuğu olduğu şairler kadar “*Türkçe'nin Dudakları*” olamayacağını söyleyerek şiirini alçakgönüllülüğü ile bir adım öteye taşımıştır. Bu bize Haydar Ergülen'in *40 Şiir ve Bir*'ini hatırlatmaktadır. Büyük şairlerimize ses verdiği şiirlerin ardından kitabın sonunda yer alan “Heves” şiirinde:

“*Kırk şair birden olsam, yazamam bir hevesi*”****

BÖLÜNMEZ BİR YAKINLIK İÇİN ZİL SESLERİ

işte karışıyor rövanş köpeği
nükleer başlıklı yasal kalabalığa
kırılgan bir atı giyiniyor üzerine
utancı taklit eden

/duvarlarda pusuya yatmış
mağrurlar duvarlarda ıstırabı
süsleyen telaşlı o ilk bıçak

sensin işte bu mesut gürlüğü
bu iyiliksever performans
olup bitenin yanından geçen
bu boya ve badana ülkesinde
bu etiketin yarısı fazlalık
bu iyisi mi aman iyisinden olsun olan

sensin işte bu korkunç heba
aşk için terazinin gözüne
çer çöp dolduran kalp hastası

sensin hiçliğin diliyle dolanan
endişeler estetiği kıyımın boynuna

sen dik başlı düşünceler ustası ejder
gerçekle düşsel arasındaki mumya
sen böceklerin en şair olanı
sen mülteci kusan denize yakamoz
sen en yaratıcı tarafı yapacak
daha iyi bir şeyi olmayan zaman

yol bitmiyor işte sırtında ölü bir geyikle

dizesi ile noktalamıştır sözünü. Buradan şu noktaya gelmek istiyorum: Enver Ercan rüyasına aldığı tüm şairleri “Türkçe’nin Dudakları” mahlası ile taçlandırmıştır. Şairin zaman ve dil eksenini üzerinde dans eden şiiri bize kazandırdığı; Tanpınar’ı, Dağlarca’yı, Cemal Süreya’yı... kısacası ritmini dilden, zamandan, yaşantıdan ve aşktan alan Türk şiirini tamamlayarak -bütünleyerek- bir adım öteye taşıyan daha geniş bir şiir evreni oluşturduğu su götürmez bir gerçektir.

* Enver Ercan, *Geçtiği Her Şeyi Öpüyor Zaman*, Varlık Yayınları, 5. Baskı 1998, İstanbul 2014

** Yücel Kayıran, *Şiirimin Çeyrek Yüzyılı-Günümüz Türk Şiiri Üzerine Makaleler*, s. 333

*** *Akköy Kültür-Sanat Edebiyat Dergisi*, sayı: 61, s.4

**** Ömer Erdem, “Her Şey Güzelecek”, *Radikal Kitap*, 22.03.2014

***** Haydar Ergülen, *40 Şiir ve Bir*, Varlık Yayınları, İstanbul 1997

VİRGINIA WOOLF’A MEKTUPLAR

Aslında düdü başlamıştım. Kasırganın getirdiği kelimeleri çağırıyordum. Rüzgârla temizlenen sokaklar gibi boştu içim. Gitmek isteyip de yerinden kalkmadığın oldu mu bilmiyorum. Gözlerin sürekli kapıda birilerinin sürekli içeri girmesini beklediğin

ufacık kelimeler üzerine binlerce saray inşa ettim
ama kimisi bilyelerle kimisi sözcükleriyle kırdı bu

[kelimeleri.
elimde sapanım yok ki kovalıyım bütün kuşları üzerimden
[uçan.

içini açma virginia
dikişimi kendim diktim
kazağının imgelerinin
kolay değil gökyüzünü vurmak
kalbine takınca kancasını gemilerin
gezerken damla damla
açıkken yüreğin
baktığın odalarda
bir sen vardın sana
geri bakan

kalemin burukluğu kâğıda yansır.
gölgesi kırık kuğunun acıya boyun eğişini yaşar göl
ya da kendinden kayıp olan derviş
hırkasını başkasında bırakır.
sana yaşamı bırakmadım.
karıncaların göçü gibi silindi beynimdekiler.
kelimelerle karnını doyumamağım aşıkardı
büyürken için

dinle virginia
sana içimdeki kırgınlıkları anlatacağım

-oyuncağı kırılmış bir çocuk
gibiydi içimdeki
yetişemediğim yarışan arabaları
çoğalan zaman
büyüyen damlalar derinletirken denizleri
boğulur gibiydim sığ kıyılarında evlerin

kavga edemeyen korun yenilmişliği
gibiydi üzerimde taşıdığım bulut
yağan yağmurun ürpertisi
çıkarttığım ceketlerdi
yatağa girmeden önce

aldatılan annem
böğürümdeki çılgıydı
bilezik gibi koluma takıp
hediye ederdim her yeni kadına

gülümsemesi eksik kalmış
bir geçmiş gibi
her anı defteri
yazdıkça bitmiyor öfkem
zamana

içimdeki birikmiş bütün mektuplar uçuyor sahibine
virginia
bağırma

ŞİİR, AYRIKSI DİLİ KONUŞMAKTIR YA DA İNAN ARSLANBOĞAN'IN "BEDEN EĞİTİMİNDEN SINIFTA KALANLARA" ŞİİRİNDE İKİRCİKLİ SIZI VE SINIFI GEÇEMEYEN BİZLER ÜZERİNE...

Müştehir KARAKAYA

İnsan bazen titrer, bazen titremeyebilir. Bazan üzülür, bazan da acıyabilir. Yüreğine bir köz düşmüşse, kalbine kezzab dökülmüşse, elini uzattığı naif dal kırılmışsa, bulutlara çıkmak için çok çaba göstermiş ama hava akımına kapılıp tepetaklak irtifa kaybetmişse, o zaman titremeyebilir sınıfta kalmaya alışkın pişkin bir öğrenci gibi... Ruhunun kaybedişine dargınsa, artık titremeyebilir. Şairler; yüreğim sana dargın artık, titretmiyorsun diyebiliyorlar...

Şiirlerdeki dil yapısı şairlerin ruh girdabındaki helezonlara benzer. Her şair kendine özgü ayırksı bir şiir konuşmak zorundadır. Şiirini söylerken ruhundaki halkaları saymaktadır.

Kimimiz yaşam sınavını geçemez. Kimimiz mutluluk bahçelerine ulaşamaz. Kimimiz şu gölge oyunundan ibaret dünya nimetlerine alışamaz. Kimimiz de bile bile "lades" der, görkem, şöhretin, varsılığın, ne kadar kazanılması için çaba ve efor sarfediliyorsa kazanmak ve ulaşmak için bu güzellik zannedilen şeyler uğruna, elinin tersiyle iter, ruhunu kaybetmekten mutluluk saydığımız tüm putları kaybetmeyi göze alır...

Hani derler ya, matematikten, fenden, edebiyattan, coğrafyadan, müzikten, daha nice kutsal saydığımız derslerden çıkarız da, beden eğitiminden ya, ondan nasıl çıkarız? Yürüyebiliyor, koşabiliyor, ayakta durabiliyorsan, fiziğin de uygunsu bu nice beden eğitiminden kalmak denen felsefe?

Günümüzün genç şarllerinden, duruşunu ve kabiliyetini beğendiğim, kalemini bir kılıç gibi kullanan, dışından çok içsel sesini yoz olmayan bir tınıyla seslendiren tabut.net'in yetenekli yazarlarından İnan Arslanboğan'ın "Beden Eğitiminden Sınıfta Kalanlara" şiiri bütün bu söylediklerimi anlatıyor gibidir.

Hemen şiirin girişinde sizi ikircikli bir sızı sarar. Hayatın görkeminden kaçıp kendini silmek isteyen bir ağacın kendini nasıl bir ölüme hazırladığının planını sezeriz.

Ölünmesi gerekir bazen; bir ağacın silinmesi hayattan, çatır çatır

Köküne görkem

Sınıfını geçemeyen bir ağacın kurumasını hızlandırması da diyebiliriz buna. Her insan yaşam toprağında bir ağaç, yeşeren, kuruyan; yele, sele, rüzgâra, yağmura, kara, fırtınaya açık, meyveye, dala duran, dal budak salan ve ölüme hazırlanan...

Hep gitmeyi düşler şairler. O gidilecek yerin neresi olduğunu bilmeden. Gıpta eder durur, sitem eder durur, hayıflanır ama içinde yarım kalan gidilmesi gereken bu ütopya, hem ilerisi için hem gerisi için cenderedir ona. Bunu da bilir. İşte bu, beden eğitimde bir nevi sınıfta kalmayla eş anlamlıdır. Her ne kadar beden eğitimi derken şair beden eğitimi dersini kastetmiyorsa da, bu döngü bedeni metabolizmadan çıkarıp bir çeşit bedenle olan mücadeleyi gerektiren eylem ve hareket kabiliyetini kısırlaştırmak istemeyişinden. Ayak bir türlü koşturmaz onu, ayak ayaklansa da akıl ayaklanmıyor...

Gitmek, üç noktadır susan parantez içinde. Bazan kadın gider bazen erkek gitmek ister, bazen tersi. Giden ve kalan belli değil...

Kadın gider, erkek git... ya da erkeğin solurken ayazın ihtişamını

Ağlamak dindirmez, yapayalnız yastık telaşlarını.

Ah yalnızlık! "Sigara külü kadar yalnızlık" der öncü şairlerimizden S. Karakoç. Ağlamayı dindirmeyen yalnızlık... Suskunluk...

"Duvar olur susarsın ezbere" der İnan. Yaşam, gramofondan yükselen eski bir şarkı olur dudaklarında ve bu şarkı sözü kalmıştır kulaklarında. Sessiz, suskun, rotasını şaşırılmış bir yelkenlinin engin deryada yapayalnız çalkalanışı var ya, bir ufuk çizgisi için tüm gözler uçsuz bucaksız deryayı tararken...

Hani dostun cigara uzatsa için ölüm çeker

der şair, beden eğitiminden sınıfta kalmış beden için, bilerek giyotine teslim eder bu bedeni. Burada ince bir ironiyi ve giyotinin Fransızların aklına özgü bir icat olmadığı ayırımına varıyoruz. İnce bir alay da sözkosudur olan. Öyle bir dille söylüyor ki, dostla düşman, yaşamla ölüm, gramofondan yükselen Ajda Pekkan'ın sesiyle, Fransız zekası olan giyotin ve intihar altyapısının en doğal şekli olan şahdamarın kesilmesi arasında, kırılmakla düzelmek arasında, bazı seslerin ölümü getirdiğini, bazılarının da sanki ölümü geciktirdiğini, geçmiş zaman heyullarıyla günümüz ortamına taşınmasını, neyi nasıl rapt edebilirim sigasıyla bedenini mihenk taşına vuruyor...

Beden eğitiminden sınıfta kalmış bizler için şair aşkın en trajik varyantını bize aktarıırken bakın şu dizelerde nasıl bir vurguya ulaşıyor! Terkin, beden ve ruh üzerindeki etkisini, mahremiyetin el değiştirdikçe kanayan yaraya nasıl döndüğünü, "kırmızı elma" leytmotifindeki lanetin "kişilik değiştirme laneti"ne yani ikiyüzlülüğe nasıl dönüştüğünü şairin içsel beden hareketlerinden anlıyoruz.

Kanı çekilir bazen insanın bazı bedenlerden!

İhanet piyango gibidir, bazı saatler sırf bunun için ilerler

Adam traşını bir başka kadına gösterir

Başka kadın, başka ellere dokunsun diye gül sıkıştırır jartiyerine

Vizyona geç kalmış bir filmdir riya

Dünya döndükçe elden ele uzatılan kırmızı elmadır o

Çokta sevilebilir

Eğer hep dayak yediyse!

Ayrı dünyaların insanıyızdır belki. Her kişi kendine özgü mutludur ya da değildir. Herkesin rengi kendine güzeldir. Ama dile gelen ve ortak mayası olan şarkılar ne de tesir eder, bir anıyı, bir yolu, bir bedeni, bir ruhu aynı anda paylaşmışlara... Artık o iki kişilik zevk bütünlüğüne ulaşmış tek bedendir. Dile gelse ihanet, gelmesek kürekleri kayıp bir teknedir, şairin dediği gibi...

Ama şarkılar iki kişilik bilettir bu yolculuklara

Hani dilinin ucunda unuttuğun şarkılar var ya

Söylesen, ihanet ıslıklararı

Sussan, kürekleri kayıp bir tekne!

Umut ve umutsuzluk içinde, ruha dar gelen kalıp içinde ince ince bir sızı, bir garipse, bir ihanet şarkısı... Tanrı ile kul arasında, peygamberlerle ona inanan ve inmayan arasında, cennet ile cehennem arasında, ölümlü yaşam arasında nasıl denklem kurabiliriz?

Kötü dualarım var sana doğru

İsa çıkacak yine o kanlı kürsüye

Bu kez sadece benim için

Tanrı bile kabul etmiyor beni cehennemine!

Turgut TAN

SIĞINMA EVİNE GİDEN

Kamera arkadan çekmiş
İlerde iki bayan görevli,
Yüzü görülüyor,zavallı yürüyüşünden belli
Kollar önden sallanıpta

Üzerinde basma entarisi
Hatta bir pardesüsü yok,
Geri geri giden adımlar
Gözler iç gözyaşlarıyla kızarık nemli

Ne aile,ne yuva
Ne çocuklar:ayrılıklar;
Birlikte yürüyorlar
Yanında küçük, yavru sokak köpeği

Arkalarda kalmış her şey dönüp bakmıyor,
Onu bekleyen
Çaresizliği belki
Aklında nida,soru işaretleri

Hayat eskimiş yıllar
Başı boş düşünceleriyle
Kimsesizliği
Solgun sığın isteksiz
İnsan olamayan kocalar yüzünden...Ümitsizlik
Başı öne eğik,boyun bükük
Kollar sallanıpta sürüyor
Üzüntüsü belli
Gidilen yol sığınma evi

Satılmış ruhların ağır girdabı... Kendini sınyayan bedenini
albenisine çok dar gelecektir. Ya ruh bedeni çatlatıp çıkar veya
beden sınıfta kalacaktır. İnkâr; çoğu kez ruhun sınıfta
kalmasıdır derler, çoğu kez kaybetmenin ağır külfeti, çoğu kez
eprişmiş bir yaranın iyileşmesidir. Arayış bittiği zaman inkâr
devreye girer. Kendini inkâr etmek herşeyi yok sayarak bir
ululuk, bir kibirlik boyutuna taşıma uğraşısıdır.

*Kurmayınız kafanızda erkekadınlar
Yok işte başka bir dünya!*

*Hepimize yanlış öğretildi
İlk emir oku değil, o elmayı yemeydi!*

Bu açıklamalarım size saçma geldiye boşverin. Şair
lagalugası deyin gitsin. Ama şairi ve şiiri es geçmeyin. En iyisi
siz daha başka anlamlar, öngürüler, yorumlar ve şiir üzerine
söylenceler üretin, şair, bunu böyle anlatmadım dese bile. Her
şiir bedenlerimiz ve ruhlarımız üzerine bir çentik atarak yoluna
devam eder. Kimisine yara yapar, kimisine dokunmaz bile. Ama
bu İnan Arslanboğan'ın şiiri hiç de böyle değildir diyorsanız,
bence en doğrusu, onu başından başlayarak tüm dizelerini
şairini de okur gibi okuyun.

Çünkü şiir, şairin öz evladıdır...

Nihan İŞIKER

BİZ EN ÇOK...

en çok
alfabeler üzerinde dolaşmayı sevdik
yalın ayak basınca harflere
yandık ////

Erdinç DİNÇER

SU

'bende tin suların üzerinde dolanır'*
geceme ortak olan bir baykuşun ıssız sessizliğinde
durmaz çağlar içimde insanın somurtan kırgınlığı
gece yeni yetme bir kız çocuğu çeker saçlarımdan
saçlarım ki en insan yerim dökülür omuzlarıma
ve kendini çoğaltan bir su akar damarlarıma
naif ve kaba. içimde devinir tüm bir yaşam, yeniden ve
yeniden, yeniden ve
varoluşun tüm tabakalarında
ellerime sığmaz aklım. bir kedinin gözlerine
ve yaprağına köpek çileğinin sızan devinim
ne güzel, doğanın suyla varolması
ve susuzluğunu bilmesi bir çekirgenin
senin bu içime tüneller açan sesin
küçük avuçların gece uykuların
koşmaların sonra kollarını açışın nefes alışın
dudaklarından dökülen harflerin
tırmanışı böyle boynuma

yaşam odalara bölünmüş bir ev
kılıksızlığında çıkar karşıma
içimde kırılan hayatlar, sınır ihlalleri,
çelişmeler ve çatışkılar
denize düşen bir fenerin altında
dinliyorum martıları
sesin bir mekan olur açılır durağanlığıma
ellerime birikir yağmurun sonsuzluğu
geceler uzun ve süt kokar
kendini doğuran bir kadının yaratıcı ediminde
seni düşünürüm bir oğlan kuma gömer başını
bir kirpi dikenlerinden arınır

'bende tin suların üzerinde dolanır'
ve sessizce içime işleyen şarabın
kırmızılığına bulanır
kayar avuçlarımdan bir sabah ansızın
pamuklara sarılmış üvey çocukluğum

tanık olmak senin büyümene evrenin genişlemesi
yayılmaması böyle zamana akması suyun
geçmişten süzülen bir umudun düşmesi yeryüzüne
ve sarılmış bir yalnızlığa tutunmuş
büyüyorken gece. aklım bir ileri bir geri
yetişmeye çalışırken her şeye

'bende tin suların üzerinde dolanır'
ve gülen gözlerinde yeniden tohumlanır

(*) Nietzsche

Halil ŞAHAN

Turgut Uyar, kendisiyle yapılan bir konuşmada, *Das Kapital*'in büyük bir şiir olduğunu söylemişti. *Das Kapital*'i bu has şairin gözünde şiir kılan neydi? Sanırım, insanoğlunun var olma serüvenine tuttuğu yüce ışığı. Bu serüveni derinden kavrayıp içtenlikle açıklamasıydı.

Turgut Uyar'ın sözünden sonra, bazı düşünce yazılarından şiir tadı aldığımı ayımsamıştım. Şiir, yaygın kanının tersine, yalnızca söyleyişte değil, söylenende de söz konusuydu. Gösterişli imgeler bulup ustalıklı koşuklar kurmak şiiri, şiir yapmaya yetmiyordu. İnsanoğlunun var olma serüvenine herhangi bir yerinden dokunması da gerekiyordu.

Asıl amacım bir kitaptan söz etmek. Anlaşıldığı gibi, söz konusu kitap, yoğun şiir yükü olan bir düzyazı, bir toplumsal inceleme: *Ege'den Köyler*.*

Ege'den Köyler, on beş kadın yazarın ortak yapıtı. Yazarlar, çoğu Ege Bölgesinde olan köylere gitmişler; köylülerle görüşüp konuşmuşlar. Köyde gözlemler yapmışlar. Köylülerin yaşama, var olma serüvenine yakından tanıklık etmişler. Bazı kamu kuruluşlarından nesnel bilgiler de almışlar. Sonra oturmuşlar; derledikleri verileri, edindikleri izlenimleri, vardıkları kanıların duyarlıklarından süzüp yazmışlar.

Köyün yaşama serüveni, kadın duyarlılığından geçirilince benzersiz bir yapıt çıkmış ortaya. Düzyazıyla kotarılmış şiirsel bir toplumsal inceleme.

On beş kadın yazarın anlattığı on beş köyün ortak özelliği; küçük toprak mülkiyetinin yaygın olduğu aile işletmeciliğine dayalı tarımsal yapı. Ne var ki bu yapı, geleneksel özelliklerini yitirmeye yüz tutmuş. Köy, kendi yağıyla kavranan köy değil artık; piyasa isterlerine göre üretime yönelmiş. Keskin gözlemlerden çıkarsanabildiğine göre, kapitalizm köyü, giderek tarımı ele geçirmek üzere.

Üretim biçimindeki yırtılma, doğal olarak ekinsel (kültürel) değişmeyi getirmiş. Kitle iletişiminin yaygınlaşması, örneğin TV'nin köye girmesi köy kültürünü derinden etkilemiş. Elbette, bunu köyden kente göç, turizm vb gibi olgular da etkilemiş.

Ege'den Köyler'i okurken; aldığım şiir tadının yanında insan sıcaklığı da duyumsadım. Ama beni asıl etkileyen, köylülerimizin o bin yıllık ezikliklerinden sıyrılmaya başladıklarını ayımsamam oldu.

GELMEZ ARKAMIZDAN

O şehir unuttur bizi günü gelince,
Düşmez peşimize, gelmez arkamızdan, ağlamaz bize.
Yaşadığımızı, öldüğümüzü, ağladığımızı, güldüğümüzü
Konuşup sustuğumuzu, unuttur düşündüğümüzü.
Sevdiğimiz caddeler, bulvarlar, meydanlar,
Kavşaklar unuttur dönüp dönüp durduğumuzu.
Çıkmaz çıkmaz sokaklar yine çıkmaz bir yere
Unuttur her yanılığın
Yanılıp yenildiğimiz gibi unuttur kavgamızı.

Gün gelir, eskir o şehir.
Yama tutmaz boyunca boyalara saklanan duvarları
Eskir belleği, anımsamaz sevdiklerini
Çok sevenleri.
Yok sayar tüm fotoğrafları, albümleri yok sayar
Yoksayar hüznle saydığımız tüm kederli yılları
Kaldırımlarında eskiyen ayakkabıları
Küçük adımlarla dolaşılan parkları
Büyüdükçe büyüyen sevdaları
Kavgaları, ayrılıkları
Anımsamaz olur birden çocuk kahkahaları.

Bahçeleri, yazlık sinemaları
Mevsimlik aşkları, vefalı arkadaşlıkları
Unuttur mezarlığındaki o isimsiz taşları
İsimli anıtları, toprağa karışanları
Köşelerde çöp tenekelerini karıştıran evsizleri
Sokak kedilerini, köpeklerini
Dilencileri, zenginleri, memurları, amirleri
Kendini bir şey sananları, hiç olduğundan
kuşkulananları
Ölümü düşünenleri, yaşama tutunanları unuttur.

Yaşlanır birden, yıkılır birden gönlümüzdeki yeri
Daralır içimiz, darlanır gökyüzümüz
Altında sevişilen yıldızlar yoktur, o eski şarkılar da
O şarkılardaki ağaçların altı da, ağaçlar da
Sığmayız küçülen bedenimizle kuytularına
Kaçma isteği dolar damarımıza
Bir öfke oluruz şehre; küs, kırgın, dargın
Safra oluruz unutulmuş her yerde.
Rantçılar yeniden yapılandırır şehri
Yapılar yükselir gökyüzüne, kanatlanır betonlar
İlk atılan oluruz o şehirden ağırlık niyetine
İlk ayrılan belki de, küsüp tüm çiçeklere.

Gebze, 31.03.2016

Rasim DEMİRTAŞ

MARTILAR VE VAPURLAR

martılar: beyaz sayfa; deniz sözcüklerinde.
vapurlar: aşk şiiri, her biri birer dize.

* *Ege'den Köyler*, Derleyen: Vicdan Efe, Yazarlar: Z. Akçagüner, E. Aras, E. Z. Ertan, B. B. Akkaya, E. Azboz, İ. Çalışkan, V. Efe, S. S. Esen, S. Güler, F. Gülmez, E. Kayın, N. Konuk, G. Oralkan, Z. T. Turan, A. S. Güntürkün, Nezih-er Yayınları, İzmir, 2015

1000+1 SORU

206

Kalem,
sessizce işlediğim suçun ortağı,
kim görüyor dersin
geleceğin ağırlığından
kopardığımız yongaları?

207.

Kirli ve sönük ve dar...
Bu çekişme böyle, biliyorsun,
işin içinde yitirmek de var.
Derinliklerinden çekip çıkardığım dille
zamana meydan okumaya değmez mi
temiz ve parlak ve geniş olsun diye
üzerinde yürüdüğün çizgi?

208.

Körlük çağına açık göz,
yanlış atılan adım mı,
sürçen dil mi,
ölçüden taşan sınır mı,
delikleri kireç tutmuş
süzgeci mi belleğin,
hepsi mi,
hiçbiri mi?

209.

Gereksiz ve değersiz
eşyalarla dolu ev bu kimlik;
geç kalmaların yolcusu,
uzatmaların oyuncusu bu kimlik;
demiri geçmişe saplanmış yük gemisi,
sakinlik bekleyen kapalı çifit çarşısı,
geleceğin bozuk şivesi bu kimlik;
canlı bombanın bereketli toprağı,
yangın düşkünü...

İnsanın gümrük kapılarından
nasıl geçer böyle bir kimlik?

Çıktı!

Sus Çiçeği

şiir

Şerif Tegörenler

Kühür Kitaplığı, İstanbul, Şubat 2016, 96 s

DAĞ

“Hakkari’de Bir Mevsim” anısına

Odasındayım;

sevgilim
büyülü dağım
eteğinde damlarım var
ağaçlarım çocuklarım
heveslerim
kalıcı geçici tutkularım
benim zeytin saklayan büyülu dağım

Nedir;

dağ bir kavram mıdır
mevsimlerin ulağı
ya da etekli bir nisan
mıdır

dağ gerçeklik midir
çıplak ayak gezdirir
göğsünde. isimlerin
uzaktan gördüğü müdür dağ

dağ belki bir geyiktir
yahut yuvarlanan bir taş
dağ bir haritadır
denilebilir
kahve sivridir okullarda
loğ gezdirir damlarında
sigaralı adamlar
kızak kaydırır

dağda aşk var mıdır
kim kaçmak ister
yalnız yahut çokça
bir de
inanır mı eli bacaklarına
girip ısınanlar
ısıtacaklarını atmosferi

dağ nedir
dağ gerçekten nedir
dağ geçici bir heves midir
küçümsenmesi mi gerekir
dağ bir soru mudur
etekli beyazlı alacalı
kadınlı erkekli
bir soru mudur dağ

Mehmet Aydın
(04.03.1923 – 31.03.2016)

Değerli şair ve yazar Mehmet Aydın’ı sonsuzluğa uğurladık.
Işıklar içinde uyusun... - *Akatalpa*

GERÇEKTEN “SESİM SENİNLE HER YERDE” Mİ?

Hasan EFE

Yeni kitaplar, dergiler ve uzun yıllar göremediğim dostlar 14. İzmir Kitap Fuarı'ndaydı. Şiir, deneme ve gelişim ağırlıklıydı birkaç derginin dışında edindiğim kitaplar. Özellikle beni son yıllarda *zihinsel işleyiş ve beyin yapısı* ile ilgili kaynaklar sarmaya başladı.

Farklı yayınevlerinin yeniden bastığı *Mesnevi* de çekmişti ilgimi. Birkaç gün bunun üzerinde yoğunlaştım. Ders kitabı ölçülerinden biraz daha büyük olan tek ciltli ve tam metin olan *Mesnevi*'yi almaya karar verdim. Standın köşesine dizilen ciltleri alıp bakarken yanımdaki kadın da kararsızca elindeki *Mesnevi*'nin sayfalarını çevirdi, tartar gibi yaptıktan sonra bıraktı.

Ben kitabı alıp sayfaları karıştırmaya başlayınca kadın, “Nasıl?” dedi ürkekçe.

O an durdum, sonra, “İçeriğini mi, ağırlığını mı, yoksa dilini mi?” soruyorsunuz deyip döndüm sayfalar arasına.

Kadın gözlüğünün üstünden bakıp, “Dili yalın mı, anlaşılıyor mu?” deyince, elimdeki *Mesnevi*'yi diğer kitapların üzerine bırakıp, “Bende dört ayrı *Mesnevi* var. Bunu da alacağım,” dedim.

Satın aldım kitabı.

Stanttan ayrılırken yan gözle de kadına bakmadan edemedim. O da iki *Mesnevi*'nin parasını öderken satıcıya, “Birini de arkadaşşıma armağan ederim,” dedi.

Etkili olup olmadığını bilmiyorum, ama sevindim!

Benim için önemli olan bir başka kitap, *Sesim Seninle Her Yerde*. Kapaktaki alt başlıkta *Milton H. Erickson'un Telkin Hikâyeleri** yazıyor.

Elimdeki torba ağırlaşınca çıktım kafeteryaya. Boş bir masa bulup saçtım torbadaki kitapları. Çayımı yudumlarken kitapların içindekilere, yazarları ile ilgili bilgilere de bakıyordum. Masalar dolu olduğu için izin isteyip yanıma oturdu üç kişi, ellerindeki yemek tepsileriyle. Karınlarını doyurduktan sonra okul, ders ve arkadaşlarından söz edip durdular. Konuşmaları tikanınca siyah saçlı olanı önümdeki kitabı göstererek, “Ne güzel bir hikâye kitabı!” deyip Milton H. Erickson'un Telkin Hikâyeleri'ne bakmak isteyince, “İnceleyebilirsiniz,” dedim. Kitabı karıştırdıktan sonra dudağımı büküp, “İlginç hikâyeler olmalı,” deyip gülümsedi. Bu kez diğer arkadaşı aldı eline. Sayfaları hızlıca çevirirken bana bakıp, “Hımm! Farklı öyküler olmalı içinde. Siz ne dersiniz?” dedi.

Hepsi bu kitabı okuduktandı.

“Hayır, o öykü değil, hipnoz kitabı,” dediğimde, üçü birden, “OOoooo!! Hipnoz haaa!” diyerek toparlandılar.

“Evet, Milton H. Erickson ünlü bir psikolog ve hipnoterapist, onun öğrencileri tarafından hazırlanmış bu kitap, öykü değil,” diyerek giderdim şaşkınlıklarını.

Ortada oturan gözlüklü genç, “Ama kapakta ‘Milton H. Erickson'un Telkin Hikâyeleri’ yazıyor,” dedi.

“Doğru, Erickson'un tedavilerde kullandığı telkinlerin öyküleri,” dedim.

Üçü de sıraya geçip kitabı baştan sona inceledi. Zayıf olan genç, “Ne olacak, işte insanları hipnozlayıp uyutuyorlar,” dedi, izin isteyip kalktı. Diğerleri de onu izlemeye niyetlenirken, “Hipnoz, düşündüğünüz şey değil,” deyip ön yargılı gençlerin arkasından baktım.

Hipnoz, her ne kadar yanlış bilirse de içeriğinde *güzel ve etkili söz söyleme, imge ve zihin araçlarının* yer aldığı bir alternatif terapi yöntemidir. Güzel bir *şiir ve öykünün* etkili ses

Nezhat KONŞER

BİR GÜVERCİN ÖLÜR ANKARA'DA

bir güvercin ölür Ankara'da
sözler yan yatar, ateş vurur geceyi
Ankara'da bir karanfil çocuk
kokusundan vurulur

insanın merhameti patlamalı asıl, insanlığı
bir otobüs durağında, caddelerde ya da tren garında
bir gölgenin bile ömrüne sevinmeli insan
başını kaldırıp saçlarındaki gökyüzüne
bir şarkıyla teşekkür etmeli.

Ankara'da bir çocuğun elleri ölür
gençlik yan yatar, günahlar vurur geceyi
bir gri şaşkınlıktır ki Ankara'da
banklarda oturur.

geceyi aydınlığa döndürebilmeli insan
bir olabilmeli bunca ayrılığın ortasında
şiir okumalı mesela, bir güle acımalı, konmalı bir dala
parçalanmış hayatlara dönmemeli sırtını
umrunda olmalı bazı umur üstü şeyler
insan, insan olmalı ve buna mecbur olmalı.

yürür Ankara'da hüznün bir
derin meseledir yarası sorulur
Ankara'da bir karanfil çocuk
kokusundan vurulur!

tonlarıyla okunması telkin gücünü artırır. Böylece psikohipnoterapi ile bir insan sağaltılabilir.

Sanıldığı, söylendiği kadar kolay bir iş değildir bu, uygulamaya, birikim ve beceri ister. Siz sahnedeki uygulamalara bakıp da zihninizi olumsuzlamayın. Sahnedekiler, gösteri amaçlı. Bunlar dikkat çekip ilgi uyandırmak için izlenen yoldan başka bir şey değil. Hele uyutarak istenileni yaptırma, hiç değil. Siz gerçekten bir şey yapmak istemiyorsanız, sizi kimse isteğiniz dışında uyutup hipnoz yapamaz.

Uzman ve yetkin olanların yapabileceği bir uygulamadır bu.

Çoğumuz *kitapların, dizelerin ve satırların* arasına dalarak kendimizden geçmiyor muyuz! Sabahlara kadar, hatta günlerce, aylarca birkaç sözcüğün peşinde koşarak çevremizde olup bitenlerden bir süreliğine uzak kalmıyor muyuz!

Öyleyse!

Hepimiz hipnotik bir durum yaşıyoruz.

Sonuç olarak *edebiyatın da kanatları altında* olduğu söylenebilir bu alternatif sağaltım yönteminin.

İlgili için:

**Sidney Rosen - Yorum ve Düzenleyen, Türkçesi Fahri Karabay, Sesim Seninle Her Yerde- Milton H. Erickson'un Telkin Hikâyeleri, 1. Bas. Aralık 2015, Yol Yay. İstanbul*

Musa ÖZ

İLKBAHAR

Bir tomurcuğu al da gel öykülerin ellerine

Ellenmemiş bir utangaçlığı getirsem sana
Üç lale bir papatya
Belki gönüllüdür bir uğurlamayı değerlendirmeye

O ayrılığı yorulmak geliyor elimizden

Gele gele ilkbahar yaşanmışlığı konaklıyor
Yazılacak hatırası belki vardır bir günün

Mayısta kırlar çapkın büyüyor yine

Günlüklerde azalyorsun uzadıkça kâğıtlar

Gelirken dağları rüzgâra tutuyor ilkbahar
Bir uğurlamadır biten günler
Derleyip toparla yüreğini çıkıp kederlen

Bir duruluğu iliştiriyorum taçyaprağına

İlkbahar işte tozunu hesaplıyorum patikaların
İçimin şarkısı yol vermiyor

Uyaklı duruşum meltemini açıyor senin
Alınıyorum atını kaybedince ilkbahar

Akdeniz doluyor usulca durgunluğumdan

İlkbahar ya henüz ergendir kuşluk vakitleri
Sıyrıktır yanakları güneşe bakmaktan

Yıpranmış bir söylentiye giyiniyor ağaçlar

Ertuğrul TİRYAKİ

ŞİİRLER

AĞLASA İÇTEN İÇE

terk edilmiş bir
şemsiye, açılır mı
kendi kendine

GÖZ ÇUKURU

küçük bir kuyu
doldurdukça boşalan
dünya boşluğu

BİTMEZ DEDİKODUSU

her seferinde
nasıl boş konuşuyor
ağız dolusu

Şerif TEMURTAŞ

SIZLAR KALBİM

dışarıda bahar kışkırtıcı bir yağmur
kimliksiz gecede ayak sesleri
ne taşır içinde kör kuyunun
ah seher yalnızlığı ömrüm

şiire düşer gibi kalbime sesin
uçar gibi bozdağ'a
kanat çıkarım yaşamaya

eski aşklar çalarım çerçiden
rastlaşırsam yol kenarında
iç kederler dökerim sesimden

yollar giderim gün boyu
yaza çıkış ararım orman içinde
asi bir sudan
kaçarım da kaçarım

kuşlar bile gitse
terk etmem toprağımı

uyandım
bir ünlem koymak için hayata

Mart 2016

Engin HAMAMCI

HAYAL TAŞI

ben taşıdım hevesin kumunu
yol bitti sis dağıldı
o eski şarkı rahmini öptü gecenin
bütün kitaplarımı aldım geldim
değecek söz bulamadım

yüzümün astarını her sabah
söküp diktğim evren
bu bahçeyi ben suladım
toprağın kalbi incinmişti
ben sardım
merhemi bizde yaraların

uçurumlardan öğrendim beklemeyi
bu ateşi ben harladım
yer değiştirdim albümdeki fotoğrafla
o anlattı ben dinledim
ben anlattım o sustu
sönecek yurt bulamadım

uzaktan el sallayan ışık
yıldızları gecenin kalbinden ben geçirdim
sessize almıştı aşk kendini
kapısını ben aradım
gizi kalsın hayal taşının
sırtımda taşıyacağım

aktı geçti tirşe sular
sazlıklarda kaldı avazım

Nisan 2016

GÜNLÜK

Osman Serhat ERKEKLİ

277. Mahzun Doğan aradı. Yakında kitabı çıkacakmış. 2007'de hazırlanan bir dosya imiş. İnsan içine çıkmamak üzerine konuştuk. Çıkmanın fazla bir yararı olmadığını.

278. Sevil Avşar'ın kardeşi Selma yeri geldi delilik bulaşır mı diye sordu. Eşi Metin ile birlikte geçen Sevil ile bizi çok güzel ağırladılar.

279. 21 Nisan 2016. Ölüm en mühim hakikat. Şekspirlik Yunusluk konu. Bütün gün düşündüm. İsmet Tokgöz ile buluşmaya Barış Manço Kültür Merkezindeki kahvehaneye gittim. Perşembe 70'li yılların müzisyenlerinin toplanma günü. Eski bir solist gırtlak kanseri olmuş; konuşmıyor. Her şeyi unuttum.

280. Yeprem Türk eve geldi. Norveç somunu yaptı fırında. Güzel balıkmış, zaten yerli balıklar kalmadı.

281. Yücel Kayıran'ın *Şiirimin Çeyrek Yüzyılı* adlı İkinci Yeni sonrası Türk Şiiri hakkında makaleleri Yapı Kredi yayını olarak çıktı. Yaklaşık son 50 yılda yapılmış ilk şiir tarihi çalışması. Çok mühim bir başlangıç eleştiri dünyamız için. Hükümleri olan bir eleştirmen O.

282. 1 Mayıs 2016. Rüyamda Fazıl Hüsni Cağaloğlu'nda selam vermeden geçti. Bir grup kalabalık sanki çarpacaklardı. Yanında Yaşar Kemal ve başkaları. Selam vermezsen seni silerim, dedim. İlker Akçay hoşgör dedi. Nâzım Hikmet'in evinde çıplak üşüyen bir çocuk görmüş, üstad ağlıyor, dedi. Sonra İlker ekledi: Ben de O'na beni anlamazsan seni silerim, demiştim; Fazıl Hüsni "ben seni anlayanlardan anlarım," demişti, diye ekledi.

Gerçekten de Fazıl Hüsni sevmediğim adı ile Dağlarca rüyada olduğu gibi cümleler ile zekice oynar idi. Cemal Süreya biz *Çocuk ve Allah*'tan çıktık demişti. Biraz da Attilâ İlhan'dan çıkmışlardı.

283. Kardeşim Özgür Erkekli diyor ki: Bazen bir dakikalık iş için bütün gün geçiyor.

284. Ölüp gideceğim. Tabutta falancanın bana selam vermemesini mi düşüneceğim. Kaç kez söyledim kendime: Geniş olmalıyım. Seni herkes üzebilir; bu elinde değil. Ama üzülmemek elinde.

285. Sevil Avşar diyor ki: Bu insanlar özellikle kadınlar televizyonlar diziler yüzünden mi böyle, yoksa televizyonlar diziler bu insanlardan dolayı mı?

286. Herkesin seni sevmesi zorunlu değil. Sen de herkesi sevmek zorunda değilsin.

287. *Akatalpa*'nın geçen mayıs sayısında Mehmet Girgin'in "Yörük yıldızlara yalnız yürür" şeklindeki aforizmasını çok beğendim. Yine *Akatalpa*'da Nihan İşiker'in kısa şiirlerinde zekâ var; çok beğeniyorum.

KARA AFORİZMALAR

Mehmet GİRGİN

Eskiden estiğim doğrudur

*

Rüzgârlara eşlik eden yağmurlar gibiyim

*

Büyü bitti- çünkü büyüdün

*

Şiir uçmaktır, uçamadığım bir yıl oldu

*

Bir şey olmamaya karar vereli çok oldu

*

Beni bana gösteren aynaları kırdım

*

Sonuç: şiir benim için şaraptı

*

Gidip geliyoruz, hissedemiyoruz

*

Bir ıramaktı şiir, kar sularıyla beslenen

*

İnsan, yanlış bir trene binmiş ve inemeyecek gibi duran

*

Sizin de umudunuz boynunu bükür bir gün

*

Günler uzuyor, acılar da

*

Sözümüzü beyaz yerinden yırttılar

*

Nar susarak çatlarmış, susalım

*

İnsan, sanki biri çorbaya tuz atmayı unutmuş

*

Sonbahar ayakları yere basmayan doru bir attır- binicisini bekleyen

*

Kahramanıma çay söyledim

*

Bazı ırmaklar bazen yazılmamış şiirler gibi durur

*

İnsanların çoğu gök ölüyor

Erkan KARA

BİLECEĞİZ

bir uyarıya tepki verme:
insanda bozulmayı önleyen
akıl gücü: yok etmeden,
eşyadan manaya geçiş
bu güzelleştirmenin adıydı aşk

iradeye karşı büyük bir zafer
bu zafer nefse sahip olmanın
da bir diğer adı. bunun için akli
rehavete bırakmamaktı
yekinme hali

her şeye rağmen
şimdi kalbin ve aklın feraseti için
çokça sevgiliyi çalışmaya dur
insanla değerlenen bu hayatta

aşk yaşamdan vazgeçmek değil
tersine akli faal kılmaktı yaşamda
ve bileceğiz ki
fazladan zorunluluk da bir saflık
çünkü insan kadermiş de.

Deniz DENGİZ

ŞİİRLER

SU 1

Su kendini anlatmaya çıktı.
O güne hiç kimse tanık olmadı.

SU 2

-Ben uzun bacaklı sularım
Göktü üstümüz başımız.

SU 3

Nereye gidiyorsun ey su,
-dar sınırlarımı aşmaya...

SU 4

Su evi terk etti
Böylece '*büyük gün gelip çattı.*'

SU 5

Su bütün gün didinip çalıştı.
Eve ekmek getirecek.

Naci BAHTİYAR

SUSMANIN TERAZİSİ

bir annenin karnı nasıl da yumuşar evlada
ten okşar sabrı yer açar dünyaya
cennetin beşiğine bıraksan da kendi masalını
ölümlüdür barut, çatlayan zihinlerde

gözün de gördü oğul kulak işitti
bir sil de alınımı yazısı ışık olsun
dev, ağzındaki yavruyu da bağışlar bazen
gönlü serçe, bilinci Hayber kapısı anne
Azrail gönül koyunca sırtındaki kurşun izine
geceye sığmayan ırmaklar anneden akarmış

barışı boğduran sarayların
sabahları annesiz doğar güneşleri
gönülde yargılanır susmanın terazisi
en koyu rengin adı ölümdür çoğunlukla

akrebi yılanla aldatan zehir
ölümseyen bedenlere toprak, anne desin
ithal edilmiş düşleri galgalayan tarih
bilirdi her devletin ağzında ceset çiğnediğini

boynumuzdan geçiyor bir kılıcın yolu
anne bak yirmilik celladım geldi
onun da annesi korkuyormuş ölümden

toprak ve kan kokuyordu annem
tanrının dilinde sabır,
vicdanın kefeniymiş meğer
bir oğula sunulan rahim
ölürken de annedir unutmaz

kardelenlere taşıtlarmış
ahlaksız savaşın ağır cesedini
üşüyen vicdanında hohla sevgili
cana gelsin serçeler

Uğur KARACA

KARINCADAN SOR ADRESİMİ

bir ayağına toprak örtmektir yürümek
bir yol daha terketmek
bir dilde ölürken şiir
yasak bir dile gömülür
kelimeler parmakların eldiven kuşu

harflerin adı yok
yaralı
üstü başı çizik kağıt
elbise
beyazın içinde siyah sus

dar ağacının yüküken yaşlar
büyür boyuna yetişmek için
bavulunda unutturken adını
toprağından kalan siyah not
karınca telaşı

Halim YAZICI

MÜBADİL DENİZ

yağmur tek başına kalsa kendi sesinde
rüzgâr elinde flüt ölümü beklese

kalmasa aşk tek başına sen kalmasan
ben dursam göğsünde sardunyalının

adını bilmediğim ölüm bilse adımı
unutsam doğduğum karanlığın adını

tahta kayıkları tırnakları tarihin
değiştirse tarihini özgürlüğün.

Altay Ömer ERDOĞAN

YİTEN

bakıştaki akışa adadım kalbimi
sensiz akmazken hiçbir nehir
hafif hafif zehirliyor kanımı
parmaklarının ucundan bu şehir!

yonttukça çoğalmasın diye acı
yüzyıllık sahipsizliğimize kiracı
zamansız kalp ağrısının ilâcı
tırnaklarımla söktüğüm bu şehir!

saksıda çiçek solmuş beklemekten
solar mı söz ile yıkanan sabırlar
bu soruyu kendime her gün soruyorum
yanıtsız mektuplar gibi bu şehir!

sen ile gördüm, sen ile ölmek istiyorum!

yiten ve giden için bütün şarkılar!

Sinan KARADENİZ

KUŞ YANKISI

Sen güldüğünde bir bebek çıplak oynuyor
Kanatlarını kapamış bir melek, argın
Zayıf bir sızı ışıyor en ince yerinden
Üzgün çocuk resmiyle bir kamyon geçip gidiyor
Yani fark etmek oldukça güç, gülüşünün arka yüzünü
Çiçeklenen bir yaranın nisan diye görünüşünü...
Sonra hissetmek bir tomurcuğun acısını
Yani üzülmek, üzülmek; bir mumun kelimesiz yangını

Mesela gençler gülüyor cömert, önü ardı hesapsız
İş adamları dolu dolu, gürece öğle yemeğinde
Sen öyle değil de, bir şey kırılmasın diye özenir gibi
Ya da bir cam kırığına tül çeker gibi çekinirce
Dünyaya katılan eksik bir unsur
Duyumsanan bir koku baharı avuçlamış bahçelerde
Öyle bir özgelik işte, gülüşünün anlamı

Belki içli bir türkü, kulağa çok uzaktan gelen
Çay kaşığının yaşam çağrısı, uykulu gözlerle
Gömleğe sinen kahve kokusu, çıkartılamayan bir kelime
Kanıksar işte soğukkanlı gülüşün, onu aşk diye

Oysa bir göle kanat vurup yükselen o tek hece
Büyüyen halkalar bırakır suyun eylemsizliğine
Kaç balık sapar bir yalın bırakıp derinde
Değince kalbe, işte yiter dünya parıltılar eşliğinde

Suyu yükselir bazen aşkın
Ansızın soyut bir ürperme
Belki işbaşında, belki bir akşamüstü
Bir ağaç çiçeklenir mevsimsiz, gövdende

Nefesimi tutmalıyım, sisler çöreklenmeli tomurcuklar üstüne
Oysa aşk, kuş yankısı, dereler eşliğinde.

Fatsa, 04.05.2016

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı - BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami - BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 - 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi
Akatalpa (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının bağışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.